

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Vigesima-septima. Variæ proferuntur expositiones in illa B. Virginis verba: Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

HOMILIA XXVII.

Varia proferuntur expositiones in illa Beate Virginis verba: Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordie sue.

PROPOSITA verba habent se quasi clausula quaedam finalis totius huius Cantici, quasi epilogus omnium coru, quæ in eo prædicta fuerant, & quasi

recapitulatio cunctorum Dei beneficioru, quasi centrum omnium linearum, quasi complementum omnium cantiorum, quasi finis totius legis, & vniuersorum Prophetarum, ac tandem quasi adimpletio omnium umbrarum, & consummatio omnium figurarum. *Suscepit*, inquit, *Israel puerum suum, recordatus misericordie sue*, sicut loquitur est ad patres nostros: ac si diceret: Quod prophetae prædixerunt, iam venit. Quod umbræ indicabāt, iam præsens est: Quod Patriarchæ figurarunt, iam adimpletum est; quod sancti Patres desiderauerunt, iam obtinemus; quod enixè postularūt, iam accepimus; quod tantoperè videre concupierunt, iam vidimus; quod denique Deus Abrahamæ repromisit, nunc in temporis plenitudine Catholica prælucente Fide exhibitū agnoscimus. Beata autem Virgo vt non ineloquens, quin potius vt disertissima, ac sapientissima oratrix, rhetoricè gradationi inferuiens, postquam minora beneficia commemorauerat, & pro eis gratias egerat, tandem gradum fecit ad magnificandum Deum pro supremo omnium beneficio humane scilicet carnis susceptione ex populo Israelitico: *Suscepit Israel puerum suum*: vnde magnus ille Cancellarius Parisiensis crudite ait: *Sunt alia beneficia Dei, magna valde, pro quibus psallat iuuenula no-*

stra in hoc psalterio de chacordo, magnificans in anima Dominum, cum exultatione spiritum in Deo saluari suo. Magnificat, quod reuererat humilitatē ancillæ suæ; quod beata diceretur per omnes generationes; quod fecisset ei magnus, qui potens est, & sanctum nomen eius: hoc quo ad magnitudinem Dei in se, & ad singulare beneficiū collatum in Maria pertinebat. Procebat consequenter ad infirmationem aliorum sub generali narratione beneficiorum, sub varia tropica Antithesi, iungens cum misericordia morem severitatis, cum dispersione & depositione superborum exaltationem humilium, cum esurie satiante satietatem iuanem. Tandem omnino conclusit vt oratrix peritissima per hoc verbum: suscepit Israel puerum suum: in quo supremum omnium beneficiorum latebat, humane scilicet carnis à Verbo diuino ad unitatem personæ mira susceptio. Scio quidem non infimi nominis Doctores autumasse, sensum horum verborum esse, quod Israel suscepit puerum Iesum, & recognouerit illum, tanquam verum Deum, suscepit enim eum B. Virgo in utero suo: inuenta est in utero habens de Spiritu sancto. suscepit eum sanctus Ioseph in domum suam: accipe puerum, & matrem eius: suscepit eum magnus Ioannes Baptista, qui & intra materna viscera inclusus tripudians eum coluit: Exultauit in fano in gaudio in utero: & postea testimonium ei perhibuit dicens: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: suscepit beata Elisabeth Dominum Deum suum illum vocans: Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me? suscepit eum Propheta Zacharias, summus Sacerdos, celebre illud promens Canticum: Benedictum Dominum Deum Israel, quo Christum Dominum redemptorem mundi esse, diuino spiritu: flatus testis est: suscepit Simeon ille sanctus, & iustus senex, qui in templo multis affectibus Saluatorem mundi illum cecinit: quia viderunt oculi mei salutare tuum: Susceperunt Magi reges, tanquam Deum hominem eum adorantes: Et proidentes adorauerunt eum: suscepit tandem

Luc. 1.

Matth. 1.

Luc. 1.

Ioan. 1.

Luc. 1.

Ibid.

Luc. 1.

Matth. 2.

dem

Ceteron
Can.
d. Parisiē.
Magnif.

Math. 19.

dem Apostoli dicentes: *Ecce nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te.* Cæterum cum hi omnes paucissimi sint, si conferantur cum ingenti multitudine Israeliticæ gentis, quæ Christum Dominum non recepit puerum suum, ut expressis verbis dixit D. Ioannes: *In propria venit, & sui eum non receperunt:* non videtur quomodo aptè illa verba: *Suscipit Israel puerum suum:*

Ioan. 1.

Lucæ 1.

prædictam expositionem sustinere possint. Scio etiam alios eorundem verborum Interpretes, intelligentes verba ista de susceptione actiua ex parte Dei, & passiva, ex parte populi Israelitici, ita ut Deus sit suscipiens, Israel verò puer susceptus à Deo, dixisse, susceptionem hanc significare protectionem Dei, qua potenti suo brachio opem tulit populo Israelitico, & ab hostibus eum defendit, ita docet Euthymius, qui in expositione huius loci legit: *Auxiliatus est Israeli puero suo, protexit Israeliticum populum seruum suum.* & Iansenius in sua Concordia hanc sequutus expositionem inquit: *Hunc itaque (id est Israel) suscepisse Deum inquit, quia more succurrens, ac manum porrigens eum salvandum ab hostibus suis, & omni malo recepit.* Accipit etiam eandem expositionem doctissimus Maldonatus eamque deducit ex Græco vocabulo cor respondenti. Latino suscepit, quod vim habet declarandi Deum populum iam omnino deiectum desertumque quasi portecto brachio, & supposita manu sustinuisse, & erexisse, ad eum modum, quo Dauid dixit: *Pater meus, & mater mea dereliquerunt me: Dominus autem assumpsit me:* Vnde Beda homilia de visitatione Virginis inquit: *Suscipit Israel, quasi medicus ægrum, quem curaret, quasi rex populum, quem ab hostium incursione defenderet, imò hoste prostrato liberum redderet, ac secum perpetuo regnare donaret.* Ac tandem

Euthym. in

e. 1. Lucæ.

Cornel. Ians.

in Concord.

Euangelica,

sup. c. 1. Lucæ.

Maldonat.

in c. 1. Lucæ.

Psal. 26.

Beda hom.

in visitat.

Virg.

Hugo Card.

sup. c. 1. Lucæ.

Math. 22.

Suscipit Israel, id est, populus Iudaicus, puerum suum, non dicit Dominum, quia venit ministraturus, non dominaturus (filius hominis non venit ministrari, sed ministrare) vnde dicere

debeant Iudæi illud Isaie 19. Puer natus est nobis, & filius datus est nobis. Videnturque sanè verba Virginis alludere ad verba illa Isaie: *Ecce seruum meum, suscipiam eum, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea: sensus igitur horum verborum est, quod Deus suscepit populum Iudaicum ad variis modis illi opitulandū. Suscepit enim illum ad protegendum, iuxta illud: Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo: Dominus protector viræ meæ. ad docendum: Vos vocatis me magister, & Domine, & benè dicitis: sum etenim. ad regendum, & gubernandum: Dominus regit me, & nihil mihi deerit: ad pascendum: Ego sum pastor bonus: ad sanandum: Qui sanat omnes infirmitates meas: ad purificandum: Lauit nos à peccatis nostris in sanguine agni: ad soluendum vineula culpæ, & pœnæ: Dominus soluit compeditos: ad locupletandum: Dominus pauperem facit, & ditat: ad nutriendum velut infantem: Tanquam nutritius Ephraim, portabam eos in brachiis meis.*

Scio tandem alios expositores cum Chrysofostomo Lusitano verba hæc: *Suscipit Israel puerum suum:* interpretati de susceptione non populi Iudaici, quem postius Deus reprobauit, sed Gentilis, quem de nudo vice illius acceptauit: nec inconuenit (aiunt) sub nomine *Israelis* plebem Gentilicam intelligi, quia cum Israel, idè polleat, quod videns Deum, & Gentilis ad Deum conuersus cum videat in speculo fidei, meritò Israel nuncupari potest: itaque sicut ex duobus Isaac filiis, Esau, & Iacob, maior fuit à Deo reprobatus, minor susceptus; & sicut ex duobus filiis Iosephi Ephraim, & Manasses, minorem natu Ephraim Patriarcha Iacob prætulit maiori natu Manasse, quia licet hunc haberet ad dexteram, illum verò ad sinistram, commutans tamen manus, dexteram posuit super minorem, sinistram verò super maiorem: non secus Deus habuit duos filios, quorum maior natu erat populus Israel, iuxta illud: *Filius meus, primogenitus meus Israel: minor natu erat populus*

Gentili-

Exod. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

debeant Iudæi illud Isaie 19. Puer natus est nobis, & filius datus est nobis. Videnturque sanè verba Virginis alludere ad verba illa Isaie: Ecce seruum meum, suscipiam eum, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea: sensus igitur horum verborum est, quod Deus suscepit populum Iudaicum ad variis modis illi opitulandū. Suscepit enim illum ad protegendum, iuxta illud: Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo: Dominus protector viræ meæ. ad docendum: Vos vocatis me magister, & Domine, & benè dicitis: sum etenim. ad regendum, & gubernandum: Dominus regit me, & nihil mihi deerit: ad pascendum: Ego sum pastor bonus: ad sanandum: Qui sanat omnes infirmitates meas: ad purificandum: Lauit nos à peccatis nostris in sanguine agni: ad soluendum vineula culpæ, & pœnæ: Dominus soluit compeditos: ad locupletandum: Dominus pauperem facit, & ditat: ad nutriendum velut infantem: Tanquam nutritius Ephraim, portabam eos in brachiis meis.

Scio tandem alios expositores cum Chrysofostomo Lusitano verba hæc: Suscipit Israel puerum suum: interpretati de susceptione non populi Iudaici, quem postius Deus reprobauit, sed Gentilis, quem de nudo vice illius acceptauit: nec inconuenit (aiunt) sub nomine Israelis plebem Gentilicam intelligi, quia cum Israel, idè polleat, quod videns Deum, & Gentilis ad Deum conuersus cum videat in speculo fidei, meritò Israel nuncupari potest: itaque sicut ex duobus Isaac filiis, Esau, & Iacob, maior fuit à Deo reprobatus, minor susceptus; & sicut ex duobus filiis Iosephi Ephraim, & Manasses, minorem natu Ephraim Patriarcha Iacob prætulit maiori natu Manasse, quia licet hunc haberet ad dexteram, illum verò ad sinistram, commutans tamen manus, dexteram posuit super minorem, sinistram verò super maiorem: non secus Deus habuit duos filios, quorum maior natu erat populus Israel, iuxta illud: Filius meus, primogenitus meus Israel: minor natu erat populus

Gentili-

Exod. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gen. 4.

Gentilis: verum Deus super duos istos populos manus commutavit, & super maiorem natu, quem antea habebat ad dexteram, posuit sinistram, super maiorem vero, quem habebat ad sinistram, posuit dexteram. Nec hoc mirum cuiquam esse videatur. nam licet iacob oculi praemia senectute iam caligarent, mentis tamen oculis futura praevideans, illam fecit manuum commutationem, dexteram ponens super minorem natu Ephraim, qui frugifer, seu fructificatio interpretatur, sinistram vero super maiorem natu Manasse, qui oblitus, siue oblivionem significat: cur non ergo Deus, qui ipsi iacob dedit in spiritu futura praevidere, & cuius oculus iuxta dictum Apostoli, omnia mundae sunt, & aperta, Israelitici populi in Manasse figurati ingratitude, & tantorum beneficiorum oblivionem, quam non solum praevidit, sed postea in filij sui Incarnatione re ipsa experiens, gentiliu populum per Ephraim significatum, illi non praefereat? cur non istius populi augmentum, & fructificationem, & illius sterilitatem praevideans super istum dextram manum, non collocaret, hoc est, suam electionem, suam misericordiam, suam opem, & suam gratiam non imperitetur; super illum vero sinistram reprobationis, & expulsionis non potingeret? Verè praevidit Deus, praevidit certè populi istius ingratitude, & illius gratitudinem erga susceptorem Saluatorem suu, & ideò dixit: *Suscepit Israel puerum suum*: ac si apertius diceret: *Suscepit Deus Israel non ingratum, sed gratum, non carnalem, sed spiritualem; non veterem, sed novum; non sterilem, & infrugiferum, sed feracem, & frugiferum; denique non a senilis, sed puerilis aetatis: Suscepit Israel puerum suum.*

Ubr. 4.
Marb. 4.

D. Bonauen.
sup. c. 1. Luc.
Albert. Ma.
gnum ibid.
Nicol. de
Lyra ibid.

Potè licet has omnes interpretationes probibiles censeam, D. Bonaventurae tamen, Alberti Magni, & Lyrani explicatio nobis magis aridet, qui omnes asserunt, beatam Virginem, quæ tunc temporis (quando canticum hoc cecinit) tota

erat intenta & immersa in Incarnationis Verbi divini cõtemplatione, per illa verba: *Suscepit Israel puerum suum*: intellexisse *Lucæ 1.* mirabilem illam humanæ naturæ à Verbo divino susceptionem ex populo Israelitico: cum enim *suscipere* iuxta linguæ Latinae peritos idem sit, quod *sursum capere*, certè Verbum divinum in sublime à Deo euehens carnem humanam, ut illam assumeret ad celsitudinem suæ personæ, meritò dicemus, quod illam *suscepit*, seu *sursum cepit*: D. Bonaventurae verba hæc sunt: *Suscepit Israel puerum suum, memorari misericordie suæ; hoc factum est, quando carnem nostram suscepit, nusquam enim angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit.* Latius tamen id ipsum confirmat Albertus Magnus in hunc modum: *Suscepit Israel. Tria dicit, unionis videlicet modum, & assumptum, & assumpti actum. In unionis modo duo sunt, unum quidem ex Verbi supposito subintellecto, quod est assumens: & secundum ex verbisignificatione, quod est, assumptionis modus: suppositum Verbi est, quod primo in Cantico inductum est, cum dixit: *Magnificat anima mea Dominum: quia Dominus est assumens, vel brachiū Domini, in quo Dominus fecit hanc potentiam. Dicamus igitur: ipse Dominus in brachio suo potens suscipit. Nō enim hoc facere poterat, nisi Dominus, nec cõueniens erat facere, nisi in brachio, quod est Filius. Non enim Pater ab alio est, & ideò neque æternaliter, neque temporaliter nascibilis est: Spiritus autem sanctus, quāvis ab alio sit, tanquā nascibilis non est, & ideò filius inconuenienter esset. In brachio ergo, quod est Filius, qui & ab alio est, & nascibilis, ut dicit Hilarius, hanc perfecit potentiam operationis, hic est ergo assumens, siue suscipiens. Susceptionis autem modus est in compositione quaerendus, quod verbum (*suscepit*) componitur à *sursum*, & *cepit*, quia assumendo nos sursum erexit, suscepit enim in naturam, in gratiam, in defensionem, in gubernationem, & in beatitudinem. Ac tandem Nicolaus de Lyra eidem assentiens expositioni, in hunc modū loquitur: *Suscepit Israel puerum suu: quia Deus accepit carnem puerilem de populo Israel, quod***

D. Bonauen.
ubi supra.
Ad Heb. 2.
Albert. Ma.
gnus ubi supra.

Nicol. de
Lyra sup. c.
Lucæ 1.

X x x

fuit

fuit beneficium illi populo collatum particulatim, maxime quantum ad credentes de populo illo. Recordatus misericordiae suae. Ad modum enim recordantis se habuit, quando filium suum Patriarchis antiquis promissum in carne misit, id est subditur: sicut locutus est ad Patres nostros, id est, ad Patriarchas & Prophetas, Abraham, & semini eius, secundum quod dicitur Gen. In semine tuo benedicentur omnes gentes terrae. In saecula, quia caro humana permanebit eternallyter deitatis unita. haec ille, quibus praeclearam rationem innuit ad stabiliendam hanc expositionem, nam cui B. Virgo dicat, quod suscepit Israel puerum suum, sicut loquutus fuerat Abraham, loquutus autem fuerat, ex genere eius carnem suscepturum: loquitur igitur B. Virgo de hac susceptione in predictis versibus: *Suscepit Israel puerum suum.*

Quod si percontetis, quando suscepit iam supra dixi, post proliata illa potentissima Mariae verba: *Fiat mihi secundum verbum tuum*: haec enim oculus Dei promissa perfectissime compleuerunt: fuit namque illa Mariae vox instar fonantis illius vocis, quam Dominus Esdræ audire praecipit: ostenderat Dominus quadam nocte ipsi Esdræ nonnulla signa, ipse vero Esdras cum illorum finem scire desiderasset: *O Dominator, inquit, Domine, si inueni gratiam ante oculos tuos, oro ut demonstres seruo tuo finem signorum tuorum, quorum partem mihi demonstrasti nocte precedente.*

Ad quae respondens Dominus: *surgere, inquit, super pedes tuos, & audi vocem plenissimam sonitus*: Quali diceret: finis signorum meorum, quorum partem nocte precedente tibi demonstraui, tunc erit, quando audies vocem plenissimam sonitus. Haec vox plenissima sonitus, quam Esdras audire iubebatur, ut videret finem signorum Domini, vox quidem Mariae erat, qua dixit: *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*: nam vox ista, sonitus fuit, quia ubi primum insonuit de terra, Domina, & humillima dedit vocem suam. statim & vniuersam in coelis laetificauit sanctam ciuitatem Ierusalem, & habitantibus in regione

umbrae mortis lux orta est eis, lux, inquam, noui gaudij, nouae laetitiae, & noui tripudij. An non vox ista sonitus? An non multo velocior, & penetrabilior, quam illorum vox, de quibus dicitur: *In omnem terram exiit sonus eorum, & in fines orbis terrae verba eorum*? Multo quidem per omnem modum. Si quidem haec Mariae vox non solum in omnem terram, & in fines orbis terrae velociter discurret: sed caeli, & inferni secreta fortiter penetrauit. An non etiam vox ista plenissima? ad quam plenissime adimpleta fuerunt omnia signa, omnia figurarum praebula, omnia documenta scripturarum, & omnia desideria prophetarum? ad istam vocem excisus est lapis sine manibus de vertice montium, & repleuit faciem vniuersae terrae. Ad istam vocem Aaronis virga floruit, & flos de radice eius ascendit, super quem requiescit spiritus sapientiae, & intellectus, spiritum consilij, & fortitudinis, spiritus scientiae, & pietatis, spiritus timoris Domini. Ad istam vocem rorauerunt caeli desuper, & nubes plauerunt iustum, aperta est terra, & germinauit Saluatorem, quem prophetae praenunciauerunt, Angelus praedixit, & ipsa Virgo credit.

Denique ad istam vocem, vocem plenissimam, plenissime completum fuit magnum illud diuine pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, praedicatum est gentibus, creditum est mundo, & assumptum est in gloria. Quare autem Deipara Maria vocauerit Christum Dominum puerum, non autem Saluatorem mundi, verum Messiam, aut certe filium Dei humana carne indutum? Angelus Coelestinus respondet, quod cum beata Virgo in sacratu Scripturarum lectione veritatissima esset, & ab Isaias, & Dauid, multis in locis puer vocita retur: *Puer natus est nobis, & filius datus est nobis*: *Ecce puer meus quem elegi*: *Puer paruulus minabit eos*: *Da imperium tuum puero tuo*: ideo puerum illud vocitauit. Deinde ait, quia spiritu prophético praenouerat Deipara Christum Dominum a sacris Euangelicis frequen-

Genes. 22.

Luc. 1.

4. Esd. 6.

Luc. 1.

Isaie 9.

quenter appellandum puerum ? Surge, & accipe puerum, & matrem eius: Puer autem crefcebat, & confortabatur: idcirco puerum illum nuncupauit. Ego autem (ni fallor) crediderim, Mariam consulto filium suum vocasse puerum, quia puer in diuinis eloquijs viurpatur pro Ieros: Christus autem Dominus humiliavit semetipsum formam serui accipiens, vt ait Paulus, vnde & ipse dixit: *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare.* Ex quo egregie Albertus magnus dixit, Christum Dominum carnem assumpsisse, vt ageret puerum, hoc est, non Dominum, sed seruum: Discipuli ad hoc alludentes, quamuis alioquin Iudæi conuenissent Ierosolimas ad Christum Dominum occidendum, cum non puer, sed ferè triginta, & trium annorum adolescens esset, dixerunt: *Conuenerunt vere in ciuitate ista aduersus sanctum puerum tuum Iesum, quem vixisti, Herodes, & Pontius Pilatus. Quod si pueri ethymologiam consulamus, dicitur enim puer, quali purus aë, propter puritatem (& docent Archidiaconus, & Alberticus) idcirco puerum illum vocauit, tum ad significandam eximiam Christi puritatem, & innocentiam; tum vt doceret, oportere nos, si incarnationis Verbi diuini mirificos fructus percipere volumus, paruulos effici iuxta illud Christi Domini: nisi efficiamini, sicut paruuli, non intrabitis in regnum celorum.* Paruuli quidem, absque peccati malitia vitam agunt, vnde Apostolus monens nos in hac innocentia eorum fieri æmulatores, ait: *Fratres, nolite paruuli effici sensibus, sed malitia paruuli.* Pueri odium facile deponunt, iuxta illud Pauli: *Sol non occidat super iracundiam vestram.* Pueri de castino non sunt solliciti, iuxta euangelicum consilium: *nolite solliciti esse dicentes, quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operemur?* Pueri non confidunt in se, sed in patre suo, vnde Ieremiæ: *Maledictus qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum: & rursus: benedictus vir, qui confidit in domino.* Pueri si percutiantur, con-

festim plorantes ad parentem suum confugiunt, quomodo confugebat David: *ad Dominum cum tribularet, clamauit, & ex-
 audiuit me.* Pueri sunt timidi, quorum timorem desiderabat Propheta, cum enixè postulabat: *Confuge timore tuo carnes meas: Psalm 118.* Pueri non sunt fraudulentissimi, D. Petro dicente: *Sicut modò geniti infantes, sine dolo
 lac concupiscite.* Paruuli pueri in brachijs portantur à parentibus: *portabam eos in
 brachijs meis.* Tandem pueri, si nunc plorant, facile postea ridet, in quo & iusti eos imitantur, quibus Dominus dixit: *Amen Ioan. 16.
 dico vobis, quia plorabitis, & flebitis vos, ecce fletum, sed tristitia vestra vertetur in gaudium, ecce risum.* Equidem licet isti plorantes nascantur, iuxta illud Salomonis: *Primam vocem similem omnibus emisit plorans, Sap. 9.
 ridentes tamen, & spiritualiter gaudentes moriuntur, vt tradit D. Iohannes; Beati mor-
 tui, qui in Domino moriuntur.* Sed pro dolor: pauci huiuscemodij pueri inueniuntur, multi autem quos Iesaias maledicens dixit: *Puer centum annorum morietur: hi sunt, Isaias 66.
 qui instar pueroz preciosa monilia pro-
 pono facile commutant: Dederunt precio-
 sa queeque pro vino, qui mane vsque in sero
 à vescuntur, canes impudentissimi, qui nes-
 cierunt saturitatem, qui somno nimium in-
 dulgent: Dormientes, & amantes somnia, Ibid.
 qui rationis iudicio carent: Stultitia colligata est in corde pueri, qui dispersi, ad do-
 mum patris reuerti nesciunt. Errauerunt
 in solitudine, & viam ciuitatis habitaculi non
 inuenerunt, qui facile rixantur: Homo per-
 uersus suscitabit lites, qui tandem tempus in
 iocis, & ludis conterunt, quorum singulis
 Ouidius:
*Tu puer es, nec te quicquam, nisi ludere oportet
 Lude, decent animos mollia regna suos.*
 Porro, iam ad explicanda verba illa Virginis recordatus misericordie sue, nostra
 pergat oratio. Certum est apud Theologos q̄ sicut in Deum obliuio cadere non potest, ita nec recordatio. vnde quando in sacra Scriptura reperitur, Deus recordari, vel obliuisci, metaphoricè accipiendum*

dum est: quatenus multum temporis preterierit ab eo, in quo aliquid promissit ad illud, in quo promissionem impleuit. in hoc sensu dixit olim Moyses: *Recordatus est fœderis, quod pepigit cum Abraham, Isaac, & Jacob, & in eodem etiam Beata Virgo ait: Recordatus misericordie suae; itaque sicut ille, qui aliquid se nobis daturum promissit, quamdiu promissum non implet, rei promissæ, quasi oblitus dicitur. Ita Deus, qui filium suum totius Redemptorem promiserat, quãdiu ipsum in mundum non mittebat, videbatur quasi suæ pollicitationis oblitus. Verum postquam illum misit, tunc Deus, qui antea videbatur oblitus, dicitur suæ misericordie recordatus. Et idè per metaphorã de Deo dicit nostra Virgo: *Suscipit Israel puerum suum, recordatus misericordie suæ.* Sed quomodo, dic mihi, Dominus suæ misericordie non recordaretur, qui tantis mediis usus est, ut eius nunquam obliuisceretur? sicut enim nos tribus frequentius uti solemus, ut ea, quæ volumus memoria retineat, ab ea non decidant, aut enim in sudatiolo nodum conficimus, aut in digito aliquid ligamus, aut in libro scripturamus: ita omnibus istis tribus modis Deus usus esse videtur, ut nunquam suæ erga nos promissionis obliuisceretur. Imprimis enim indissolubilem nodum dedit, cum filium dare promittens specialiter Abraham se obligauit, cum primo facta est à Deo de Christo repromissio: *Benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum, sicut stellæ celi, & velut arenam, quæ est in litore maris: possidebit semen tuum portus inimicorum suorum, & benedicentur in semine tuo omnes gentes tue.* Sic etiam de Abraham dicit Apostolus: *Abrahæ dictæ sunt promissiones, & semini eius.* Deinde fecit Deus signum in digito suo. Sed quid dico signum? multa signa in digito suo, hoc est, in Spiritu sancto, operatus est, propter quæ omnino stupefacti malefici Pharaonis dicebant: *Digitus Dei est hic.* De hoc digito locutus est Christus, cum dixit: *Porro si in digito Dei eicio demonia, profecto peruenit in vos regnum Dei.* Hoc suo digito signantur Deus, & in cordibus, & linguis prophetarum scriptis, quæcunque ipsi de filio suo prophetarunt, & idè D Petrus: *Hoc primum intelligentes (inquit) quod omnis prophetia propria interpretatione non sit, nisi enim voluntate humana allata est aliquando prophetia; sed Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines.**

Denique ut Deus semper recordaretur promissionis suæ factæ de mundi redemptore, usus est etiã tertio scriptiois medio, scripsit in libro: vnde in persona Christi dicit Propheta: *In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus volui.* Idquæ est valde conforme cum illo quod in propria persona ipse Christus dixit: *Descendi de celo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius, qui misit me.* Itaque omnibus istis tribus mediis usus est Deus, ut recordaretur adimplere, quod tanto ante promissit. merito ergo dicit nostra Virgo: *Suscipit Israel puerum suum, recordatus misericordie suæ.* Quamuis autem certum, & exploratum sit Deum nunquã misericordie suæ oblitum fuisse, cum & iratus istam obliuioni non tradat; Abacuch dicente: *Quia iratus fueris, misericordie recordaberis,* postquam tamen filium suum in virginis Mariæ thalamum carnem assumpturum misit, specialem humani generis memoriã habet, ut ei beneficiat, omnemque iram ab eo auertat. Sicut enim olim cœlestem arcum posuit Deus in æthere in signum pacis: *Arcum meum ponam in nubibus celi, & erit signum fœderis inter me, & inter terram, & non erunt ultra aqua diluuij ad delendum uniuersam carnem,* ita adueciente plenitudine temporis Deus cœlestem diuini Verbi arcum in fulgentissima Mariæ nube collocauit, arcum quidem variis virtutum coloribus distinctum, arcum fortem, vnde excussæ fuere sagittæ potentis acutæ, quæ inferni claustra penetrarunt, arcum tandem cœlestem in signum fœderis, & reconciliationis nobiscum. Vnde si quondam Salomon solius Iridis, seu arcus cœlestis pulchri-

Exod. 2.

Lucæ 1.

Lucæ 1.

Gen. 12.

Gen. 22.

Galat. 3.

Exod. 8.

Lucæ 11.

2. Pet. 1.

Psalm. 91.

Ios. 6.

Chim Abac. 9.

Gen. 9.

Ecl. 43.

Ecl. 50.

Luc. 1.

pulchritudinem contemplans nos ad eius auctorem laudandum inuitabat, vide arcum, & benedic enim qui fecit illum, valde speciosus, est in splendore suo, quid quanto diceret, si huius diuini Arcus in tam pulchra, ac perbella nube positi miram speciositatem, quæ tridis pulchritudinem infinita intercapedine superat, oculis suis conspiceret, & si Salomon etiam Simonem Oniæ filium magnum Sacerdotem commendans inter alias eius laudes dixit: Quasi arcus resurgens inter nebulae glorie, quibus quæso laudibus extolleret æterni patris filium summum Sacerdotem in æternum, secundum ordinem Melchisedech; cum ille qui est splendor patris, omnem creaturam splendorem præcellat; cælestis enim arcus, propter solares radios nubi immixtos, effulget, hic autem non ab extrinseco opus habuit suam emendicare claritatem, cum per essentiam ipse sit lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum? Ad extremum arbitror B. Virginem consulto dixisse: recordus misericordie suæ, vt significaret Verbi diuini Incarnationem, cuius laudes decantabat, non ex humanis meritis, quæ nulla ad tam immeasum bonum promerendum valere poterant, sed ex mera Dei gratia, misericordia, ac munificentia profuisset: non enim Abrahæ fides, non Moysis mansuetudo, non Iob patientia, non planctus Ieremie, non suspiria, & clamores Prophetarum, non denique heroica Patriarcharum opera Verbum diuinum humanæ carnis mortalitate indui meruerunt; sed tantum ac tam sublime opus sola Dei misericordia promissit, & B. Virgine cooperante in eius utero perfecit, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XXVIII.

Interpretamur vltima illa verba Mariani Cantici: Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, & semini eius in sacula: vbi tria præcipue ostendimus, primum per sex mundi ætates Deum locutum fuisse de Verbi diuini incarnatione; secundum, Deum in suis promissionibus fidelem, mundum vero infidelem, & mendacem esse, tertium, verum semen Abraham non Iudeos, sed Catholicos esse.

I ad promissionem de Verbi diuini Incarnatione mentis aciem conuertamus, planè inueniemus non solum Abraham, sed multis retro temporibus ante illum antiquioribus patribus Deum filij sui Incarnationem pollicitum fuisse. Promisit illam Adamo, & Eue, cum vindictam sumpturum de serpente affirmavit, cuius caput conterendum erat per semen, seu filium Virginis: Inimicitias ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius, ipsa, seu ipsum Gen. 3. (vt habet originale Hebræum) conteret caput tuum. Eandem promissit Verbi diuini Incarnationem Abeli in sacrificio, quod idem obtulit de primogenitis gregis sui, quod figuram gessit cruenti illius sacrificij, quod primogenitus Dei filius in ara crucis oblaturus erat. Promisit eandem Noë, cum cælestem arcum in nubibus posuit in signum pacis, & fedoris; ille enim pulcher arcus, absque nubis læsione in ea productus, speciosum forma præ filiis hominum in Mariani vteri nube, absque vlla virginitatis suæ iactura producendum fore prænotabat.